

В цьому контексті найприйнятнішою для наслідування традицією викладання філософії видається традиція курсу основ критичного мислення та прагматичної філософії (методів деконструкції проблемних ситуацій). Зміст такого курсу базується на проблематиці логіки та праксеології (теорії успішної діяльності) і широко апробований в західних університетах (переважно американських, але останніми часом і в європейських). Такий курс, орієнтований на формування у студента навичок ефективного аналізу проблемних ситуацій, практичного орієнтованого розбору конкретних ситуацій ризику, прийняття рішень, зіткнення інтересів та вироблення належних аргументів, уміння вести діалог, сперечатись, відстоювати свою позицію, усвідомлення когнітивних пасток, зумовлених психологічними особливостями, протистояння маніпуляціям, навіюванню, формування демократичних цінностей відкритого суспільства, ознайомлення з сучасними аналітичними технологіями, концептуальним апаратом методології досліджень — все це та база, яка об'єднує загальноосвітні традиції з потребами підготовки фахівця економіста, менеджера, правника, аналітика.

Як альтернатива існуючому змісту курсу філософії така настанова вимагає методичної «диверсифікації», переходу з уніфікованої програми для всіх спеціальностей на гнучку практику розробки, апробації авторських курсів із врахуванням власних можливостей викладача та рівня підготовки студентів, специфіки їхнього майбутнього фаху і на цій основі відбору кращих зразків. Такий перехід на нові стандарти, звісно, не можливо здійснити в короткий термін (орієнтовно для цього потрібно 3—4 роки). Однак такий перехід, на думку автора, є нагальною вимогою нашого часу, де пріоритетом стає саме мудрість — інтелектуальна гнучкість та моральна зрілість відповідальної особи, яка здатна приймати зважені рішення.

І. А. Джалладова, канд. фіз.-мат. наук,
доцент кафедри вищої математики

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ «МАТЕМАТИКА ДЛЯ ЕКОНОМІСТІВ»

Оптимальна структура змісту дисципліни «Математика для економістів» повинна сприяти досягненню остаточної та в той же час, головної мети вивчення математичних дисциплін в економічних закладах:

— дати можливість зрозуміти основні поняття та положення математики;

— зацікавити студента можливістю застосовувати математику в економічних дослідженнях;

— заохотити студента до подальшого удосконалення математичних знань.

Для вирішення цих задач був проведений великий обсяг робіт в декількох напрямках. Але є сенс зупинитися на урахуванні зворотного зв'язку, тобто при складанні змісту дисципліни знати думку студентів. Для цього було запропоновано студентам деяких спеціальностей написати «математичний» твір приблизно за наступним планом:

1) основні поняття, з якими Ви ознайомилися;

2) які поняття Вам сподобалися?;

3) які теми Ви вважаєте за потрібне вивчати? і т. п.

Аналіз даних відповідей можна звести до наступного:

1) Введена практика ознайомлення студентів з основами диференціального та інтегрального числення з використанням питань з економічної теорії полегшує розуміння та засвоєння матеріалу.

2) Кожний студент (серед тих хто відвідував заняття) розуміє, що вивчення математики йому потрібно.

3) Кожний студент (серед тих хто відвідував заняття) зміг навести основні поняття розділів, що вивчалися.

4) Більшості студентів не подобаються ті розділи математики, які вони не розуміють. Але що було приємною несподіванкою — вони вважали, що для розуміння такого матеріалу потрібно додати більше зусиль, проте жодний не вважав, що треба виключити матеріал із розгляду.

5) Із того матеріалу, що був винесений на самостійне вивчення ледве було пригадано декілька понять.

6) Більшість студентів вважає розділ «Аналітична геометрія» дивним і основні поняття цього розділу незрозумілими.

7) Деяких студентів лякає велика кількість понять, цифр, знаків.

8) Практично всі студенти вважають, що в подальшому їм будуть потрібні поняття матриць, визначників, приросту функції, еластичності, екстремумів.

9) Деяким студентам не подобається саме слово «еластичність».

10) Не зрозумілими є поняття, які потребують певного запасу знань «шкільної» математики.

Враховуючи досить відверті відповіді студентів, зовсім повному пропонується викладати багато тем курсу, зокрема: «Границі функції», «Неперервність функції», «Умовний екстремум функції двох змінних» та т. п.